

Zkušenosti s veřejnými zakázkami

Veřejné zakázky ve světle dotací EU

- Veřejné zakázky – základní z tzv. community policies, které musí být splněny jako podmínka pro poskytnutí dotace
- Řídící orgány popř. Zprostředkující subjekty musí zabezpečit řádnou kontrolu veřejných zakázek – pakliže nikoliv hrozí finanční postih od EK
- Veřejné zakázky - oblíbeným tématem evropských auditorů; statisticky cca 90 % nesrovnalostí v rámci EU pochází z této oblasti

Veřejné zakázky ve světle dotací EU

- Veřejná zakázka – klíčová fáze projektu s dopadem na jeho konečnou cenu; „potenciál“ pro úspory/nadměrné náklady veřejných rozpočtů
- Veřejná zakázka – zásadní vliv na vynakládání veřejných prostředků s ohledem na kriteria **hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti** (zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole)

Zásady zadávacího řízení

- Základním měřítkem správnosti postupu zadavatele je kromě dodržení formálních požadavků zajištění naplnění základních zásad zadávacího řízení:
 - **Zásada transparentnosti**
 - **Zásada nediskriminace**
 - **Zásada stejného zacházení se všemi zájemci a uchazeči**

Nejčastější pochybení

- Nedostatečné vymezení předmětu zakázky a zadávacích podmínek
- Nesprávné stanovení druhu veřejné zakázky a předpokládané hodnoty veřejné zakázky
- Stanovení nevhodných kvalifikačních kritérií
- Netransparentní stanovení kritérií pro omezení počtu kvalifikovaných zájemců
- Stanovení a specifikace nevhodných hodnotících kritérií
- Nezákonná značková specifikace

Nedostatečné vymezení předmětu zakázky a zadávacích podmínek

- Nedostatečná projektová příprava –opomenutí části stavebních prací / dodávek / služeb, návrh nerealizovatelné postupy/technologie
- Nedostatečně vymezené dodací a technické podmínky
- Zmatečné vymezení podmínek na zpracování nabídkové ceny (požadavek na zahrnutí dalších položek neuvedených v ZD, přičemž každý uchazeč má individuálně posoudit o jaké jde)

Stanovení a specifikace hodnotících kritérií

- Dílčí hodnotící kritéria: cena (60%) a termín(40%). Vítězí nabídka s cenou 19 milionů a termínem zhotovení 3 měsíce, jako druhá se umístila nabídka s cenou 14 milionů a termínem 5 měsíců a jako třetí nabídka s cenou 13,5 milionů a termínem 6 měsíců.
- 5 – 5,5 milionů –je toto ekonomicky výhodné?

Stanovení a specifikace hodnotících kritérií

- Dílčí hodnotící kritéria: cena (60 %) délka záruky na technologii (15 %), délka záruky na stavební část (15 %) a sankce (10 %).
- Vítězí nabídka dodavatele A s cenou 211 mil.Kč,záruka tech. 65 měs., záruka stav. 86 měs., sankce 5 mil. Kč
- Druhá je nabídka dodavatele B s cenou 180 mil. Kč, záruka tech. 60 měs., záruka stav. 96 měs., sankce 1 mil. Kč □ 31 milionů – je toto ekonomicky výhodné?

Nálezy EK a EÚD

- Odlišnosti v informacích zveřejněných v Oznámení o zakázce na národní a mezinárodní úrovni
- Jiná hodnotící kritéria v oznámení o zakázce a v zadávací dokumentaci
- Diskriminační kvalifikační kritéria
- Směšování kvalifikačních a hodnotících kritérií
- Netransparentní kontrola kvalifikace uchazečů
- Dodatky ke smlouvám – vícepráce; nedodržení principu „nepředvíitelnosti“

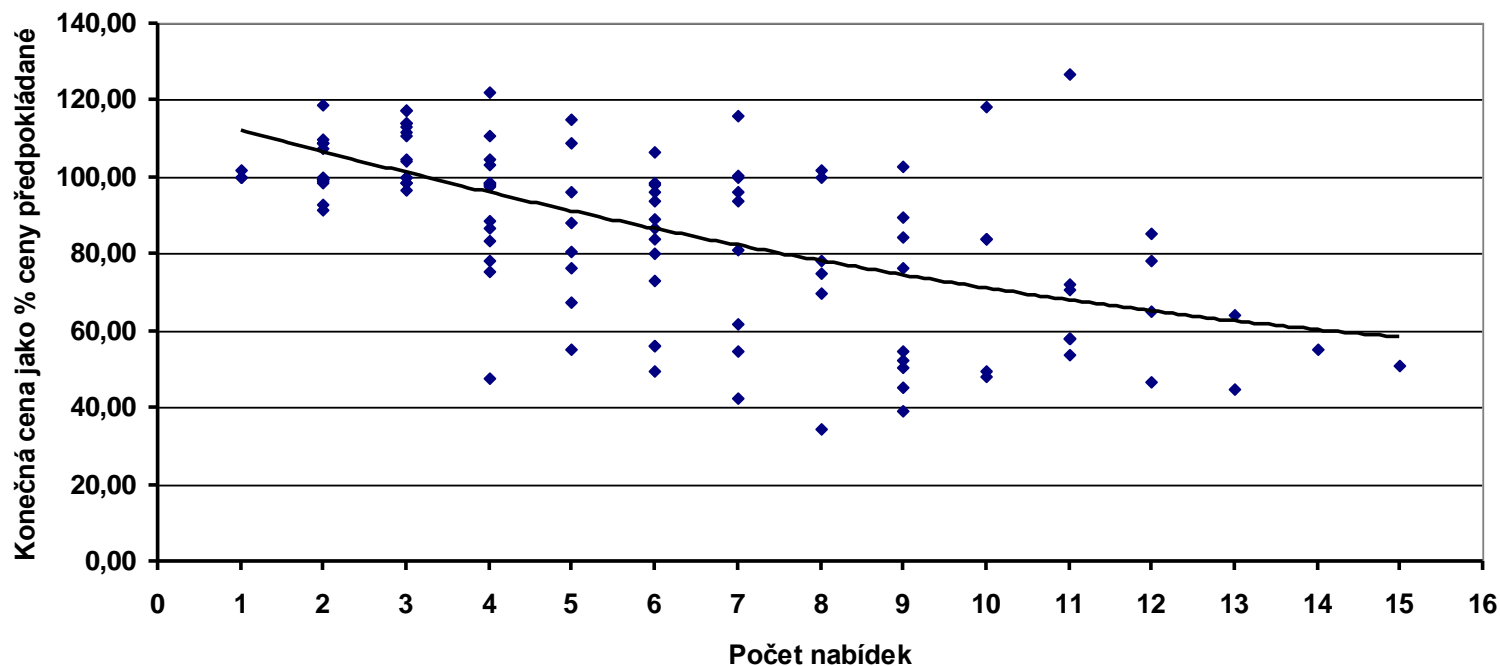
Návrh úpravy podmínek pro PO VaVPI

- Povinné hodnocení dle min. % nabídkové ceny na stavební práce

Výhody:

- Lepší zajištění zásady „3E“
- Úspora veřejných prostředků
- Menší riziko vzniku nesrovnalostí
- Jednodušší kontrola
- Větší zájem dodavatelů o veřejnou zakázku
- Menší potenciál pro účelové obcházení zákona

Dosažená cena a počet nabízejících (stavby dopravní infrastruktury v ČR v letech 2004-2008, otevřená řízení)

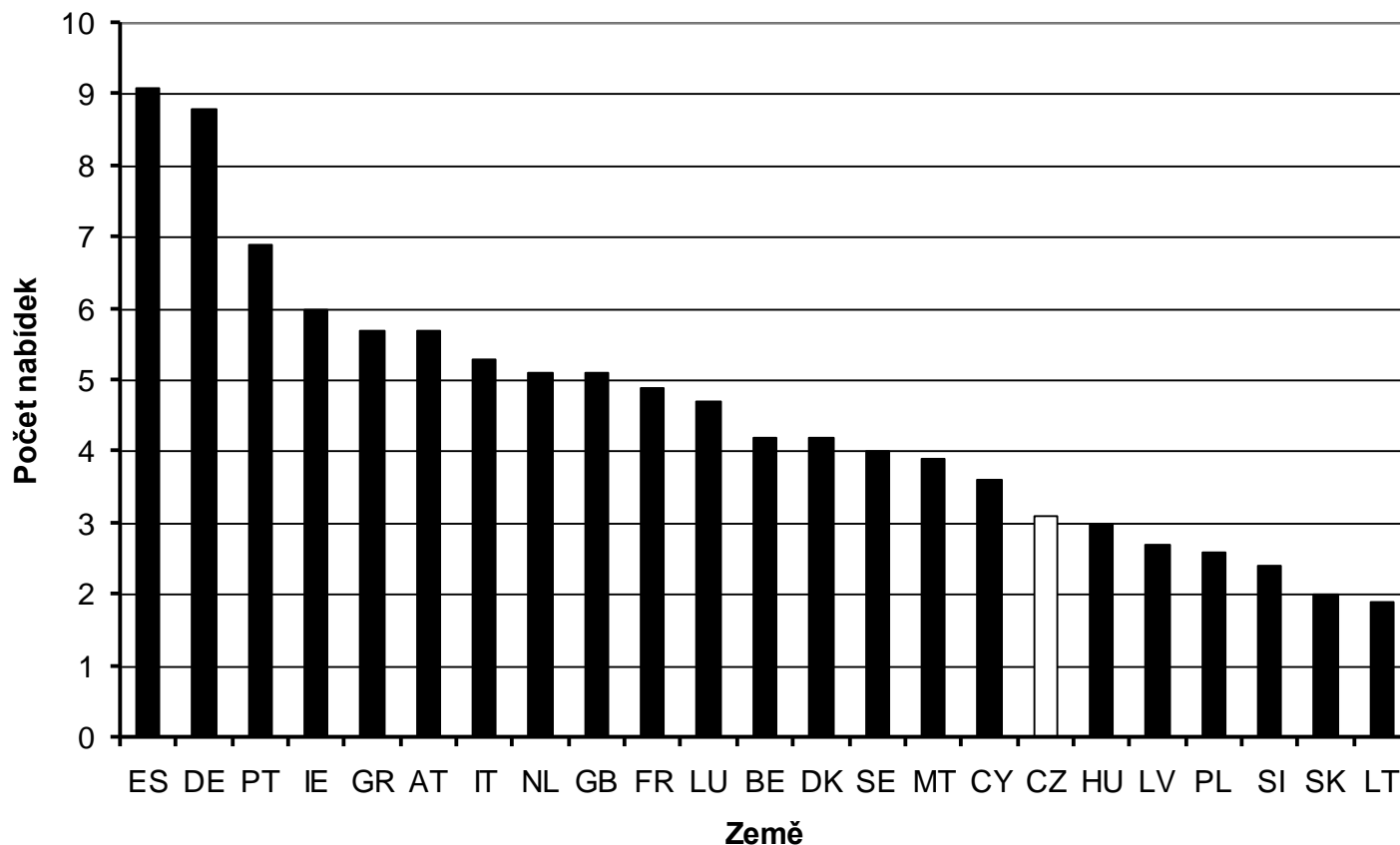
Zdroj: ISVZ, vlastní výpočty

Výsledky ekonometrické analýzy

- Každý další nabízející způsobuje pokles dosažené ceny o 3,3 % ceny předpokládané
- Volba užšího zadávacího řízení zvyšuje dosaženou cenu o 11,6 % ceny předpokládané (není korelace s počtem nabízejících)
- Počet nabízejících není závislý na velikosti zakázky, ale na váze kritéria nabídkové ceny (snížení váhy nabízené ceny jakožto hodnotícího kritéria ze 100 na 50 % vede v průměru k poklesu počtu nabízejících o 2)
- Výsledky empirických analýz v jiných zemích:
 - Slovensko: další nabízející přináší pokles dosažené ceny o 2,5 %, vliv zadávacích metod se ukazuje jako nevýznamný
 - USA: další nabízející přináší pokles dosažené ceny o 2 %, vliv zadávacích metod nebyl analyzován

Konkurence je ale často příliš malá

(Průměrné počty podaných nabídek do soutěží o veřejné zakázky v členských zemích EU (2004-2005))

Zdroj: Evropská komise (2008)

Nesrovnalosti a finanční korekce

- Pakliže porušení zákona o VŘ zjištěno před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace – nelze akci financovat z prostředků EU
- Pakliže porušení zákona o VŘ zjištěno v průběhu realizace akce – nelze dále pokračovat ve financování (porušení zákona 218/2000 Sb, o rozpočtových pravidlech)
- Pakliže porušení zákona zjištěno ex post po realizaci – aplikace podmínek pro % odvod dotace – podmínky reflektují metodiku EK

Finanční korekce a nesrovnalosti

Pohled Evropské Komise:

”Účelem finančních oprav je napravit stav tak, aby 100 % výdajů přihlášených ke spolufinancování z fondu bylo v souladu s platnými pravidly a právními předpisy Společenství a členských států“

Finanční korekce a nesrovnalosti – metodika EK (zakázky pod režimem „směrnice“)

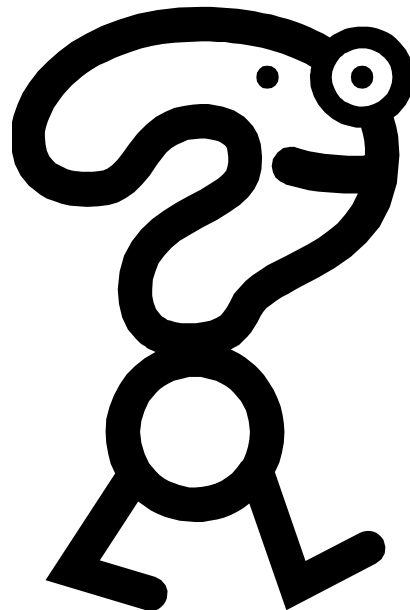
No	Nesrovnalost		Doporučená korekce
1	Neshoda s výběrovým řízením	Zakázka byla zadána bez dodržení výběrových podmínek stanovených ve směrnici EK o veř. zakázkách, mimo způsobu popsaného v bodě 2 (viz níže). Nesrovnalost je zjevným přehlížením některé z podmínek pro kofinancování Společenstvím.	100% hodnoty zakázky
2	Neshoda s výběrovým řízením	Zakázka byla zadána bez dodržení výběrových podmínek stanovených ve směrnici EK o veř. zakázkách, ale výběrové řízení bylo uveřejněno proto, aby bylo umožněno hosp. subjektům z jiných zemí EU zúčastnit se výběru.	25% hodnoty zakázky
3	Dodatečné stav. práce, dodávky nebo služby poskytované při neexistenci urgentních a/nebo nepředvídatelných okolností (Pozn. č. 2)	Hlavní zakázka byla zadána ve shodě se směrnicí EK o veř. zakázkách, ale následovala jedna nebo více dodatečných zakázek (buď formální písemnou cestou nebo ne) zadaných bez dodržení předpisů o veř. zakázkách.	100% hodnoty dodatečné zakázky
4	Dodatečné stav. práce nebo služby převyšující limit stanovený Směrnicí o poskytnutí v nepředvídatelných okolnostech (Pozn. č. 2)	Hlavní zakázka byla zadána ve shodě s ustanoveními směrnice EK, ale následovala jedna nebo více dodatečných zakázek převyšujících hodnotu původní zakázky o více než 50%. Samotné dodatečné práce nepředstavují zvláštní práci ve smyslu článku 1(c) Směrnice 93/37 nebo článku 1(2)(a) a 2(b) Směrnice 2004/18 nebo zvláštní práci bez významu článku 1(a) Směrnice 92/50 nebo článku 1(2)(a) a 2(d) Směrnice 2004/18. V případech, kdy dodatečné práce nebo služby převyšují prahy Směrnice a	100% hodnoty převyšující 50% hodnoty originálu

Finanční korekce a nesrovnalosti – metodika EK (zakázky mimo režim „směrnice“)

No	Nesrovnalost		Doporučená korekce
21	Neshoda s požadavky přiměřeného stupně zveřejnění a transparentnosti (Pozn. č. 1)	Zakázka byla zadána bez přiměřeného soutěžního výběru, znamenající neshodu s principy transparentnosti.	25% hodnoty zakázky
22	Dodatečné stav. práce, dodávky nebo služby poskytované při neexistenci urgentních a/nebo nepředvídatelných okolností (Pozn. č. 2)	Hlavní zakázka byla zadána po přiměřeném soutěžním výběru, ale následovala jedna nebo více dodatečných zakázek (zda ano nebo ne formální písemnou cestou) zadaných bez nepředvídatelných okolností ospravedlňující dodatečné zakázky.	25% hodnoty dodatečných zakázek
23	Nezákonná výběrová a/nebo zakázkou stanovená kritéria v zadávacím řízení	Použití nezákonných kritérií, která odradí určité zájemce kvůli nezákonným omezením stanovených v zadávací dokumentaci (např. závazek mít instituci nebo zástupce v zemi nebo regionu nebo nastavení technických standardů, které jsou příliš specifické a předurčují tak jeden subjekt).	10% hodnoty zakázky
24	Porušení principů rovného zacházení	Zakázky byly uzavřeny ve shodě s pravidly řízení, ale tam, kde výběrové řízení poruší principy rovného zacházení subjektů (např. když zadavatelé mají libovolnou volbu kandidátů, s kterými vedou rozhovor nebo jestliže oni dají preferenční zacházení k jednomu s přizvaných kandidátů).	10% hodnoty zakázky

Dotazy a odpovědi

Děkujeme za Vaši pozornost!

Písemné dotazy: opvyzkum@msmt.cz